CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD | | | | **PESEL** | | | | | | | | | | |

Miejsce na naklejkę z kodem

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI

POZIOM ROZSZERZONY

13 MAJA 2015

Godzina rozpoczęcia: 14:00

Czas pracy: 180 minut
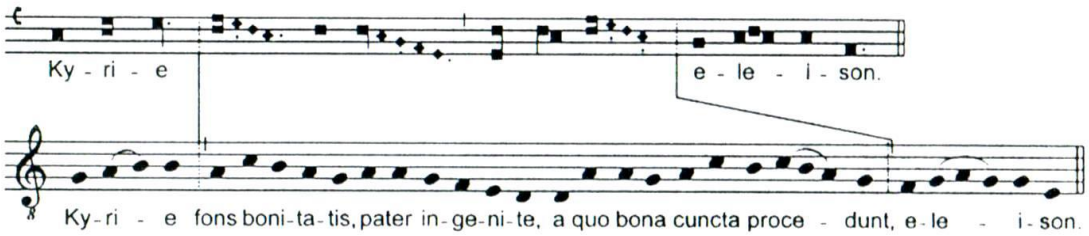
Liczba punktów do uzyskania: 50

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 21 zadań. Do zadań 16–19 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Rozwiązuj te zadania po wysłuchaniu przykładów. Przed wysłuchaniem przykładów zapoznaj się z treścią poleceń. Zadania te oznaczone są symbolem 🎧.
3. Rozwiązania wszystkich zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Zadanie 1. *(2 pkt)*

Poniżej przedstawiono dwa warianty śpiewu *Kyrie eleison*.

1.1. Na podstawie podanego przykładu wyjaśnij, na czym polegało zjawisko tropowania śpiewów chorałowych.

……

……

……

1.2. Podaj nazwę notacji chorałowej, zastosowanej w zapisie pierwotnej wersji tego śpiewu.

……

Zadanie 2. *(2 pkt)*

2.1. *Missa Sancti Jacobi* Guillaume'a Dufaya to tzw. missa plenaria, obejmująca zarówno części stałe (*ordinarium missae*), jak i zmienne (*proprium missae*). Poniżej wymieniono wszystkie części tej mszy. **Podkreśl części zmienne.**

Introitus, Kyrie, Gloria, Alleluia, Credo, Offertorium, Sanctus, Agnus Dei, Communio.

2.2. Podkreśl nazwę szkoły kompozytorskiej, której twórcą był Dufay.

mannheimska paryska burgundzka kolońska rzymska wenecka

Zadanie 3. *(1 pkt)*

Podaj nazwy epok, w których wykształciły się techniki kompozytorskie wymienione w tabeli.

Nazwa techniki	fugowana	kanoniczna	przeimitowana
Epoka			

Zadanie 4. *(1 pkt)*

Ilustracja przedstawia 4-głosowy utwór zapisany w sposób skrócony.

Podaj pełną nazwę imitacyjnej formy muzycznej, której konstrukcja umożliwia taki zapis (użyj terminu złożonego z dwóch słów).

……

Zadanie 5. *(2 pkt)*

5.1. Poniżej zamieszczono nazwiska kompozytorów oraz nazwy gatunków muzycznych. **Każdemu kompozytorowi (A–C) przyporządkuj odpowiednią nazwę gatunku muzycznego (1–4) obecnego w jego twórczości.**

A.	Adam Jarzębski
B.	Wacław z Szamotuł
C.	Mikołaj z Radomia

1.	części mszalne *Gloria* i *Credo*
2.	canzony
3.	motety przeimitowane
4.	madrygały

A. …… **B.** …… **C.** ……

5.2. Uporządkuj chronologicznie nazwiska kompozytorów wymienionych w powyższej tabeli. Jako pierwszego wymień kompozytora, który działał najwcześniej.

I	**II**	**III**

Zadanie 6. *(1 pkt)*

Wyjaśnij, na czym polega technika *cantus firmus*, i podaj przykład utworu opartego na tej technice (wskaż nazwisko kompozytora i tytuł dzieła).

Wyjaśnienie ……

……

……

……

Przykład utworu ……
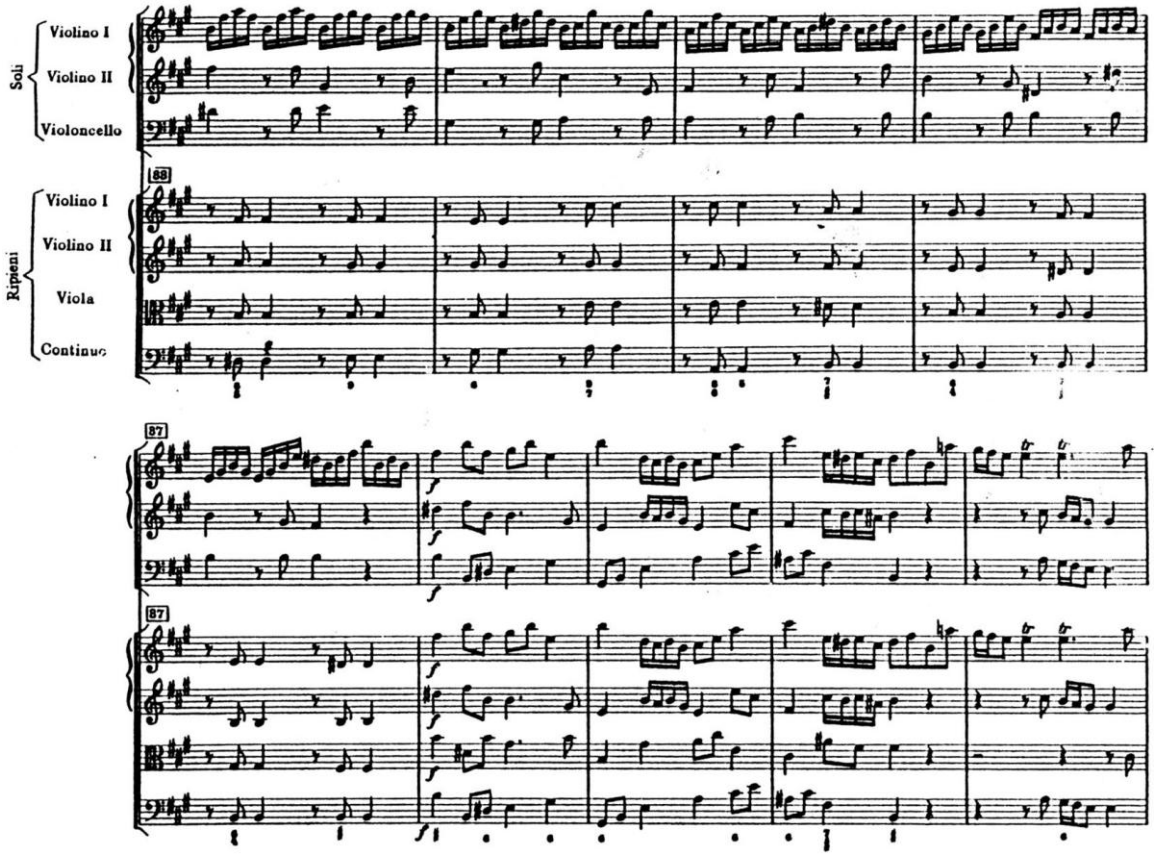
Zadanie 7. *(1 pkt)*

Nazwa „oratorium” (z j. łacińskiego *oratio* – *modlitwa*) wskazuje na genetyczny związek pierwszych oratoriów z modlitwą. **Wymień jeden z uprawianych wcześniej gatunków, który można uznać za prototyp barokowego oratorium.**

……

Zadanie 8. *(2 pkt)*

Poniżej zamieszczono zapis partyturowy fragmentu dzieła muzycznego.

8.1.Opisz, na czym polega technika koncertująca zastosowana w tym utworze.

……

……

……

……

8.2. Wyjaśnij, jaką funkcję pełnią oznaczenia cyfrowe zapisane w partyturze pod systemem pięciolinii.

……

……

Zadanie 9. *(1 pkt)*

W cyklu sonatowym jedną z części może być scherzo. **Wymień trzy formy cykliczne z twórczości Ludwiga van Beethovena zawierające scherzo.**

1. ……

2. ……

3. ……

Zadanie 10. *(2 pkt)*

W tabeli podano daty i miejsca śmierci dwóch wybitnych kompozytorów. **Uzupełnij tabelę – wpisz przy każdej z dat nazwisko odpowiedniego kompozytora oraz tytuł jego ostatniego niedokończonego dzieła, nad którym pracował on przed śmiercią.**

Data i miejsce śmierci	Nazwisko kompozytora	Tytuł ostatniego dzieła
28 VII 1750 r., Lipsk		
5 XII 1791 r., Wiedeń		

Zadanie 11. *(1 pkt)*

Twórczość literacka Johanna Wolfganga Goethego znalazła żywy oddźwięk u współczesnych mu kompozytorów. Na podstawie jego dzieł powstały zarówno opery i pieśni, jak i utwory instrumentalne o charakterze programowym. **Wymień dwa skomponowane w XIX wieku dzieła zainspirowane twórczością Goethego, reprezentujące różne formy i gatunki muzyczne, i podaj ich autorów.**

1. ……...……..……...

2. ……..……..……

Zadanie 12. *(1 pkt)*

Uzupełnij zdanie – wpisz nazwę sposobu operowania tempem.

„Mazurki [Chopina] stawiają przed wykonawcą niezwykle trudne zadanie. Szczególne wyzwanie stanowi tempo ……, typowe dla polskiej muzyki ludowej. Wskazówki Chopina, dotyczące [tego] tempa mówią, „by lewa ręka była kapelmistrzem", „by grała ściśle miarowo" […], natomiast prawa ma „igrać swobodnie z rytmem", „wyzwalać prawdę muzycznego wyrazu z wszystkich rytmicznych więzów, czy to przez niezdecydowanie, ociąganie się, czy też wpadanie z niecierpliwą popędliwością wcześniej i żywiej, jak mówca w namiętnej mowie".

Zadanie 13. *(1 pkt)*

Cechą romantyzmu było odchodzenie od klasycznych schematów budowy utworów. **Wybierz jeden utwór z romantycznych koncertów, sonat lub symfonii i opisz, na czym polegało odchodzenie od tradycyjnej formy w tym utworze.**

……...……..

……...……..

……...……..

……...……..

……...……..

……...……..

Zadanie 14. *(1 pkt)*

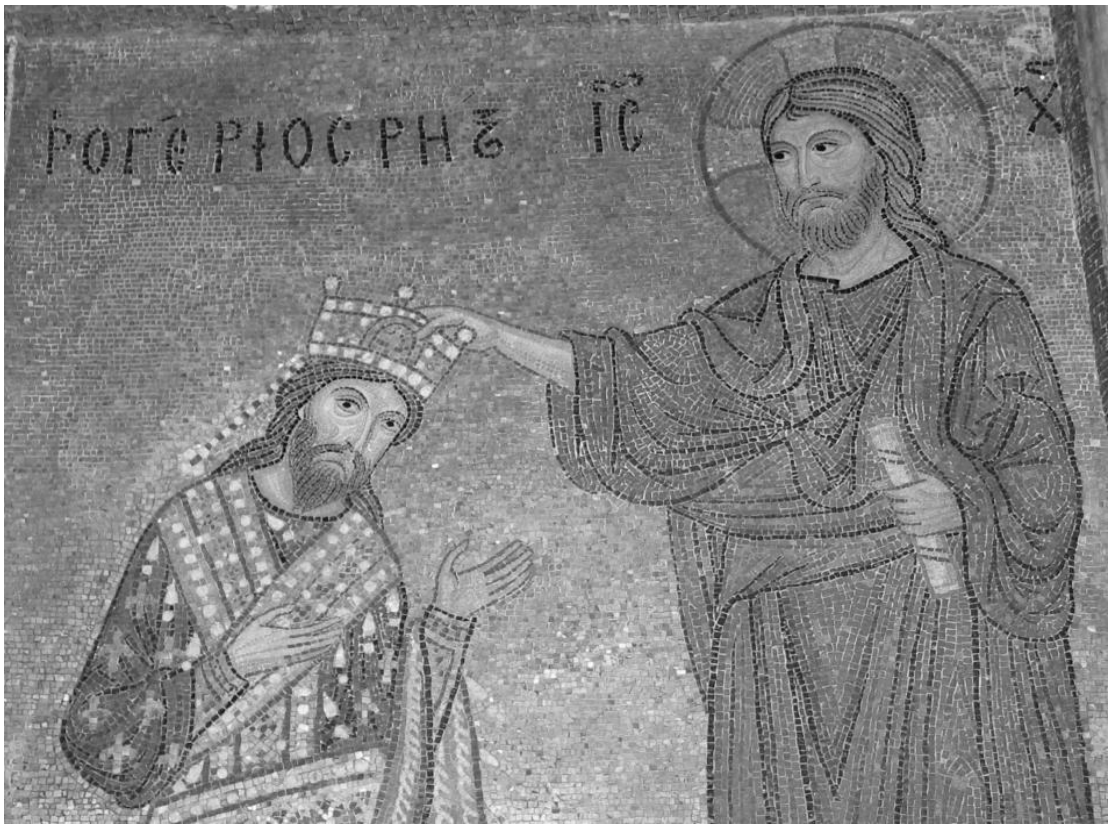
Uporządkuj chronologicznie wymienione style muzyczne. Jako pierwszy zapisz styl, który najwcześniej pojawił się w dziejach muzyki. Podkreśl nazwę stylu wykształconego przez twórców *Cameraty florenckiej.*

A. brillant B. galant C. monodia akompaniowana

1. …… 2. …… 3. ……

Zadanie 15. *(1 pkt)*

Podróż na Sycylię stała się ważnym źródłem inspiracji w twórczości Karola Szymanowskiego. Umieszczona poniżej mozaika z kościoła w Palermo przedstawia koronowanego przez Chrystusa władcę Sycylii, który stał się postacią tytułową jednego z dzieł Szymanowskiego.

Podaj tytuł tego dzieła Szymanowskiego.
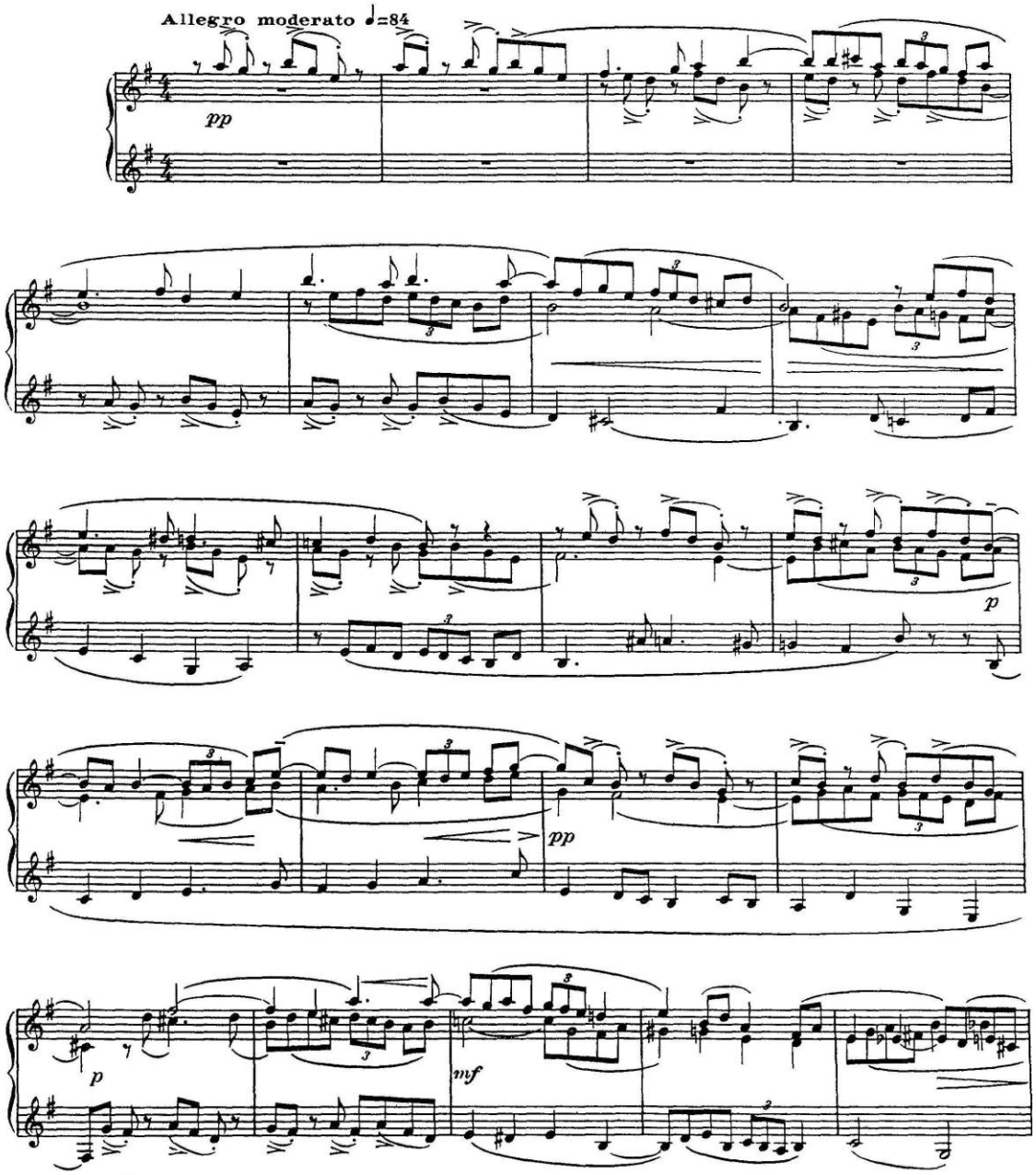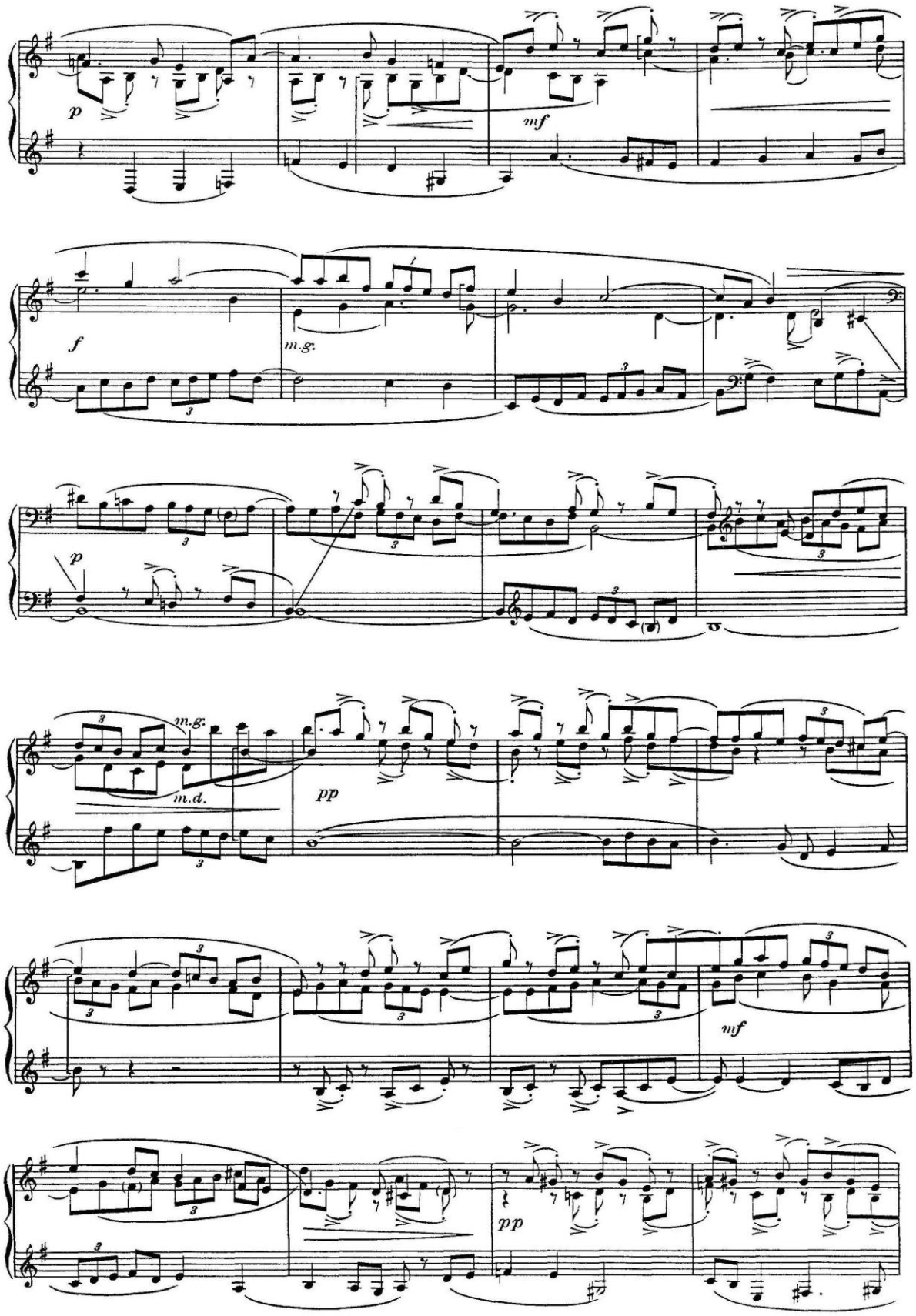
……

Na podstawie nagrań i nut wykonaj polecenia wskazane w zadaniach 16.–19. Z treścią poleceń zapoznaj się ***przed*** *przystąpieniem do przesłuchania nagrań.*
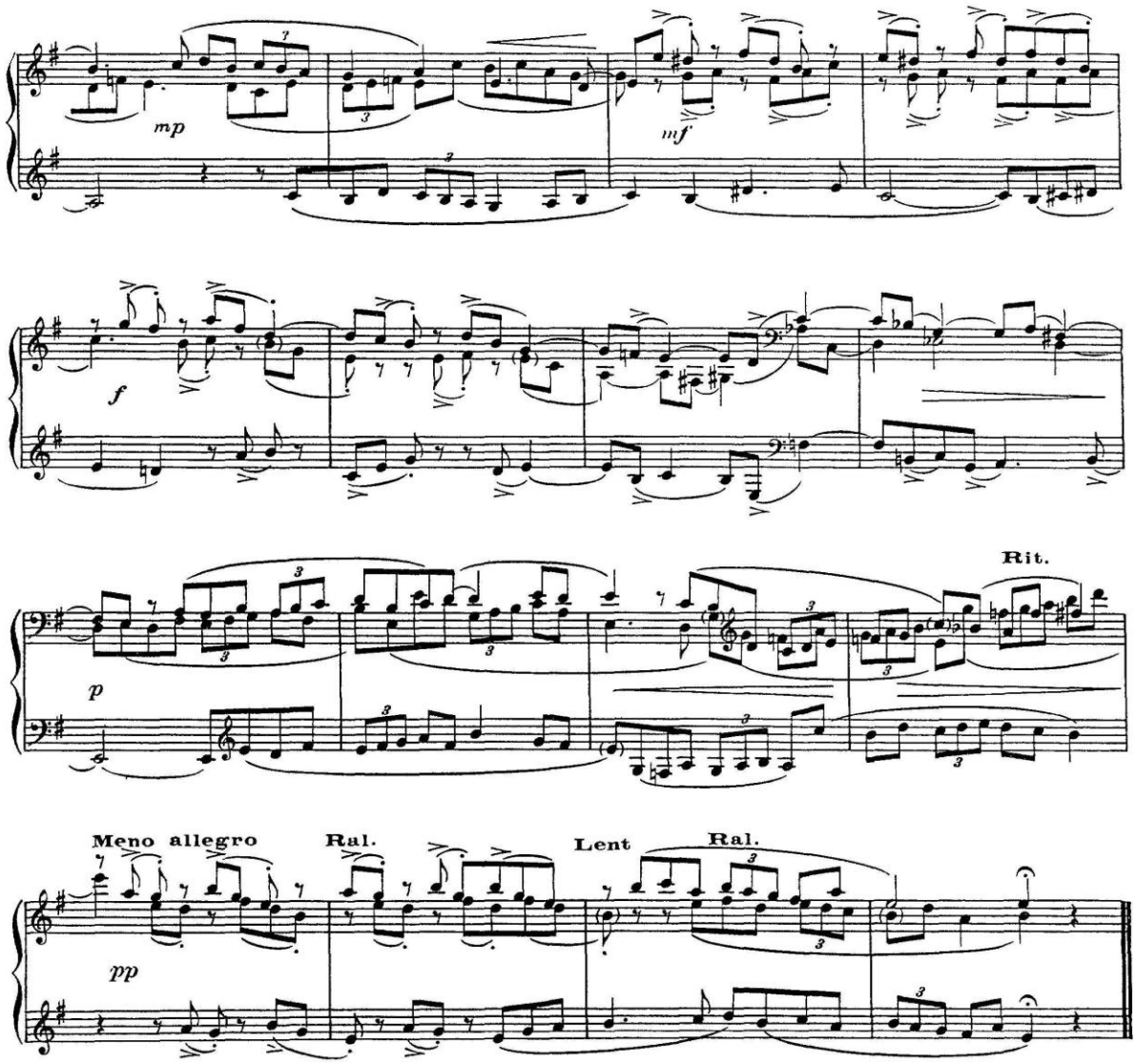
Zadanie 16. *(2 pkt)* 🎧

Suita *Le tombeau de Couperin* Maurice'a Ravela powstała jako rodzaj hołdu złożonego klawesynistom francuskim. Podobnie jak suity klawesynistów – oprócz części tanecznych – zawiera nietaneczne intermezza.

Na podstawie nagrania i zapisu nutowego drugiej części suity podaj nazwę formy, którą Ravel zastosował w tej części, i uzasadnij odpowiedź.

p
mf
f
m.g.
p
m.g.
m.d.
pp
mf
pp

Nazwa formy słuchanej części suity: ……

Uzasadnienie: ……

……

……

……

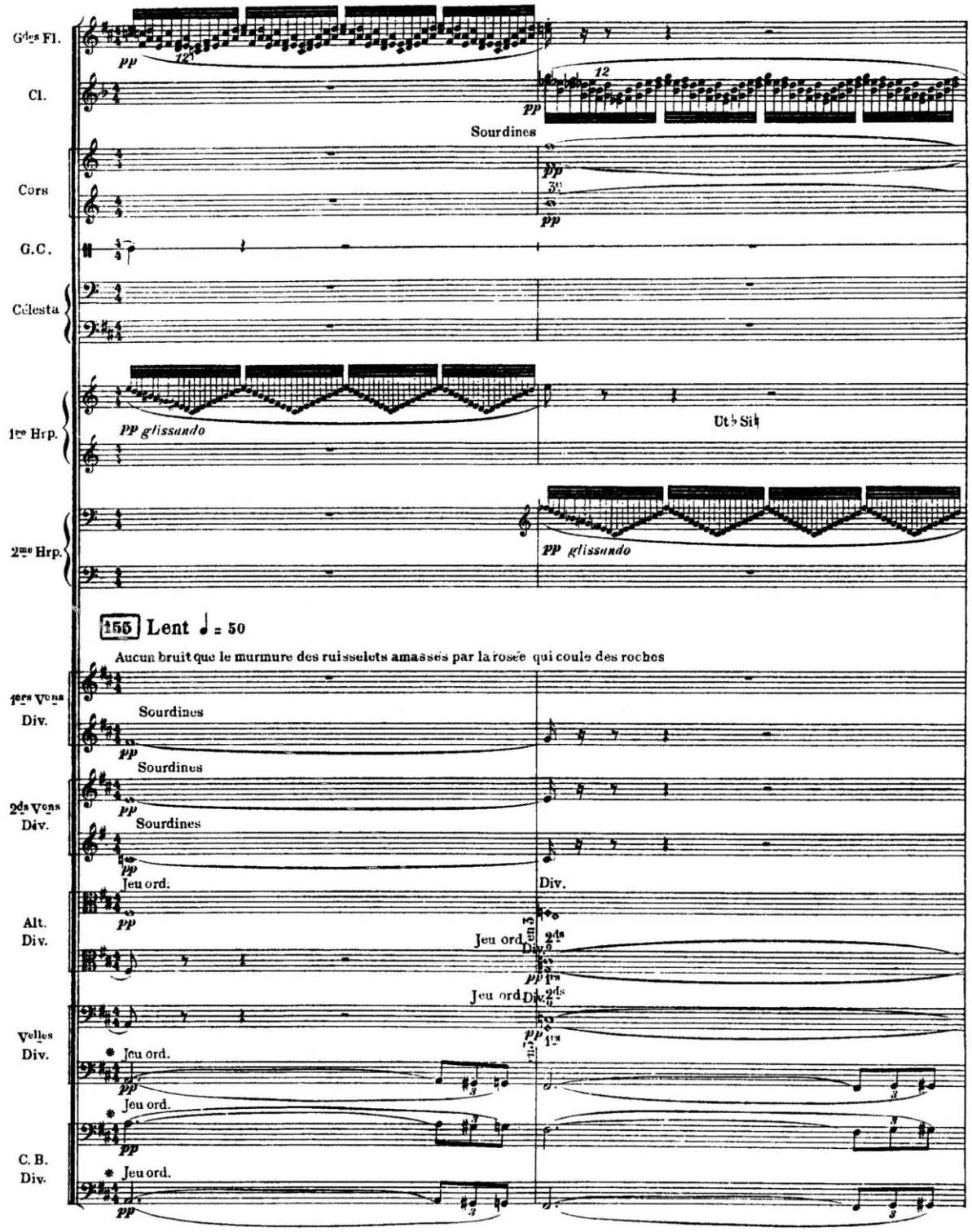
……

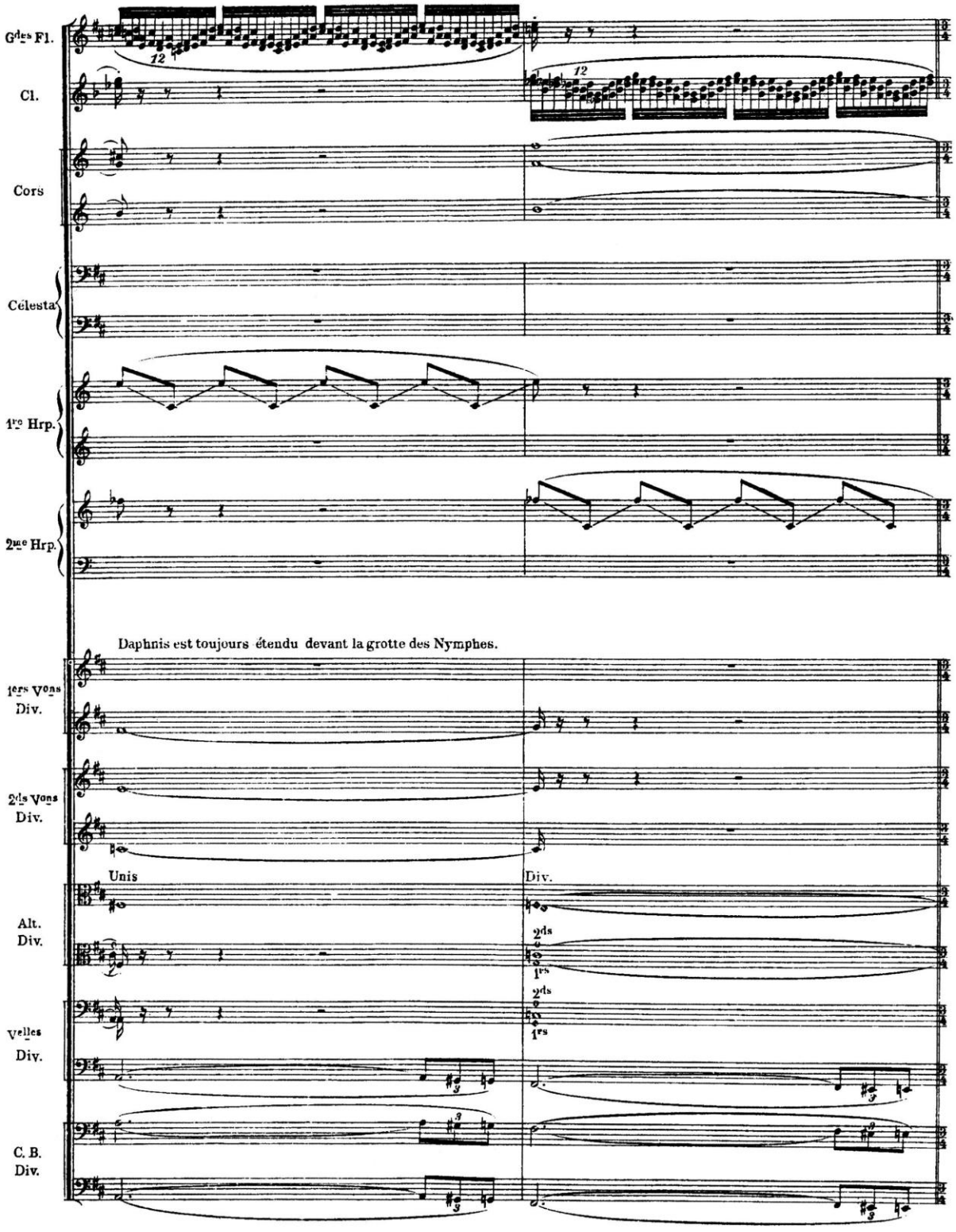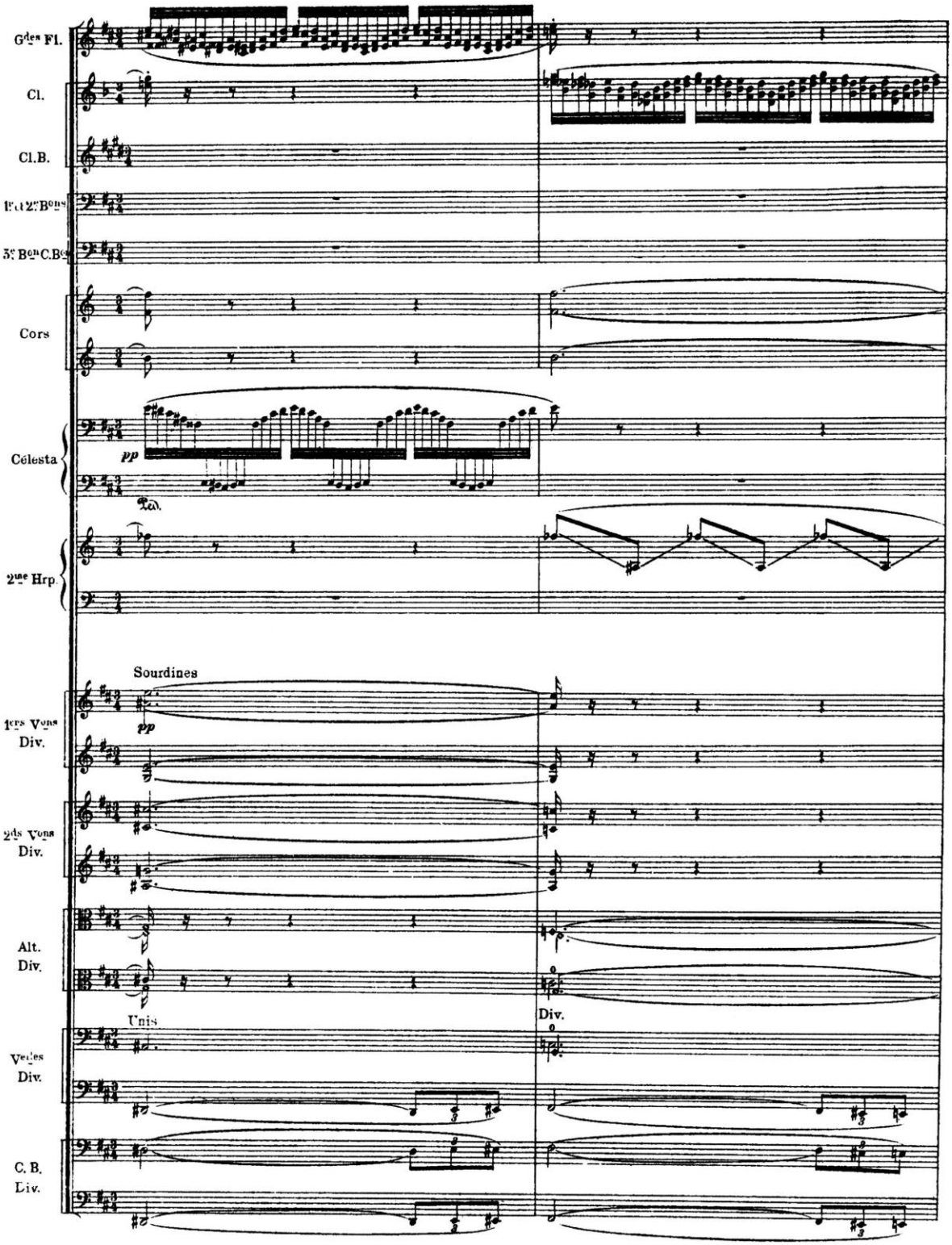
……

……

Zadanie 17. *(3 pkt)*

Na podstawie nagrania i fragmentu partytury baletu *Dafnis i Chloe* Ravela wymień trzy impresjonistyczne cechy orkiestracji tego dzieła.

Gdes Fl.
Cl.
Cors
Célesta
1re Hrp.
2me Hrp.
Daphnis est toujours étendu devant la grotte des Nymphes.
1ers Vons
Div.
2ds Vons
Div.
Unis
Div.
Alt.
Div.
2ds
1rs
Velles
Div.
C. B.
Div.

Impresjonistyczne cechy orkiestracji dzieła:

1. ……

……

2. ……

……

3. ……

……

Zadanie 18. *(2 pkt)* 🎧

Przykład dźwiękowy zawiera nagranie fragmentu baletu *Cudowny mandaryn* Beli Bartoka.
Wymień dwie cechy charakterystyczne dla witalizmu, występujące w nagranym fragmencie utworu.

1. ……..……..……..……..

……..……..……..……

2. ……..……..……..……..

……..……..……..……

Zadanie 19. *(2 pkt)* 🎧

Przykład dźwiękowy zawiera nagrania dwóch fragmentów baletów opartych na folklorze: *Pan Twardowski* Ludomira Różyckiego i *El amor brujo (Czarodziejska miłość)* Manuela de Falli. **Przedstaw po dwa sposoby nawiązania do polskiej i hiszpańskiej muzyki ludowej w nagranych fragmentach baletów.**

Pan Twardowski ……..……

..……..……

..……..……

..……..……

El amor brujo ……..……

……..……..……

……..……..…..

……..……..……

Zadanie 20. *(1 pkt)*

Zamieszczona ilustracja przedstawia scenę z baletu, którego prawykonanie na początku XX wieku w Paryżu przez zespół „Balety rosyjskie" Siergieja Diagilewa zakończyło się głośnym w świecie skandalem.

Sprzeciw publiczności wywołała nie tylko nowatorska muzyka, lecz także opisana poniżej choreografia Wacława Niżyńskiego:
„Niżyński […] negował kanony piękna do tej pory istniejące w tańcu, poprzez eksponowanie wyrazistych, wręcz „krzykliwych" póz i gestów. Przykładowo, pozycję wyjściową, jaką przyjął [w tym balecie], stanowiły stopy ustawione do wewnątrz i lekko ugięte kolana. Pozycje rąk były odwrotne niż w balecie klasycznym, podobnie jak bardzo proste i oszczędne gesty, które miały w zamierzeniu być „prymitywne i archaiczne". Ów prymitywizm potęgowało szczególne eksponowanie aspektu rytmicznego dzieła oraz wyrazistość ruchu uzyskana przez kanciastość i ostrość gestów, a także predylekcja do nienaturalnych póz. W choreografii ważną rolę odgrywały ciężkie podskoki z upadaniem na obie stopy, chód oraz bieg. Eksponowanie tej formy ruchu związane było z treścią dzieła i służyć miało obudzeniu Ziemi i sprawieniu, by stała się płodna".

Podaj nazwisko kompozytora i tytuł baletu, którego scenę i opis zamieszczono powyżej.

Nazwisko kompozytora: ……

Tytuł baletu: ……..

Zadanie 21. *(20 pkt)*

Napisz wypracowanie na jeden z podanych tematów.

Temat nr 1.
Scharakteryzuj różne nurty stylistyczne obecne w muzyce baletowej I połowy XX wieku.

Temat nr 2.
Przedstaw twórczość Maurice'a Ravela w kontekście nurtów stylistycznych w muzyce przełomu XIX i XX wieku.

Wybieram temat nr …….

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*